כ׳ אדר, תשפ״ה
20 מרץ, 2025

פרוטוקול ישיבה 04/2024 ועדה לאיכות הסביבה

משתתפים:
דורון סגל, יו״ר הועדה
יריב קיטה חבר
אור אלבז, חברה
עודד קינן, חבר
מאור בן דוד, מ״מ מנהל אגף תפעול
כרמית כהן, מנהלת מח׳ תברואה
איילה גובר אברהמי, מנהלת היחידה הסביבתית
אורלי מילר, סגנית יחידה סביבתית
ספיר אביטן, מ״מ, מנהלת היחידה הסביבתית
קורין תויתו, חברה
ציפי אדיב, נציגת הנהלת נאות הכיכר
אמיר מריח, נציג ועדה להגנת הסביבה, מחוז דרום

חסר:
גלעד שטרית, חבר
גונדי שחל, חברה

סיכום דיון מיום 15.12.24 ועדה לאיכות הסביבה

מטרת הפגישה:
מחזור בישובים, שיפור מערך הניטור.

סיכום והחלטות:

1. היחידה לאיכות הסביבה ,יחידה אזורית משותפת לערד, תמר וירוחם הפועלת מאז 1992. איילה גובר אברהמי המנהלת היוצאת, הודיעה על סיום תפקידה ב-31.10, יחד עם שתי עובדות נוספות, לאחר כישלון מאבק להפיכת היחידה לאגף.
הוועדה הביעה דאגה עמוקה מהאפשרות לפיצול היחידה הסביבתית ליחידות נפרדות בערד ובתמר, והחליטה לנסח פנייה רשמית למועצה להבהרת עמדתה ותוכניותיה לגבי עתיד היחידה.
תחומי הפעילות של היחידה כוללים: טיפול בתעשיות, היתרי בנייה, חינוך והסברה, תכנון סביבתי, וטיפול בנושא זיכיון ים המלח, היחידה מעורבת בתהליכי רישוי ובנייה, ונותנת אישורים סביבתיים במקום המשרד להגנת הסביבה. פעילות היחידה כוללת פיקוח ובדיקות שטח במפעלים, כולל בדיקת ארובות, שפכים וחומרים מסוכנים.
המועצה האזורית תמר מממנת ארבע משרות נוספות ביחידה לטיפול בתעשייה המקומית, כולל רכז ניטור. היחידה מפעילה 13 תחנות ניטור באזור ומבצעת ניטור של פיאזומטרים מסביב לבריכות.
משרד הפנים סירב לבקשה להעניק ליחידה מעמד של אגף בשל בעיות סמכות בין רשויות
נשקלת האפשרות לפצל את היחידה ליחידה נפרדת בערד וביחידה נפרדת בתמר.
הודגשה החשיבות של שמירת הרמה המקצועית והאינטנסיבית של היחידה, בהתחשב במורכבות הסביבתית של האזור.
הובע חשש מפירוק היחידה הסביבתית האזורית ופגיעה ביכולת לתת מענה סביבתי הולם
הוחלט להעלות את הנושא בפני ראש המועצה והמליאה ולנסח פנייה רשמית בנושא. מטרת הפנייה היא להדגיש את חשיבות שמירת היכולות הסביבתיות באזור.

2. **מחזור בישובים-** ציפי אדיב, נציגת הנהלה מנאות הכיכר, העלתה חששות לגבי אמינות מערכת המיחזור ודרשה שקיפות רבה יותר בנושא.
היא הצביעה על חוסר אמון מצד התושבים ביעד הסופי של המיחזור וביקשה הוכחות מוצקות לגבי יעדי הפסולת. ציפי ביקשה שיתוף פעולה הדוק יותר עם היישובים בנוגע לשינויים במוקדי המיחזור
הוצע כי נציג מהוועדה יבקר במתקן המיחזור כדי לבחון את התהליך מקרוב.
נשאלו שאלות לגבי אפשרויות מיחזור של פריטים נוספים כמו זכוכית, בגדים וקרטון.
הועלתה שאלה לגבי תהליך האיסוף של הגזם והפסולת הגושית, הוצע להפריד את הגזם מהפסולת הגושית ולהשתמש בו במתקן הגזיפיקציה.
הודגשה החשיבות של הפרדת הפסולת האורגנית מהפסולת שאינה אורגנית.
הובעה דאגה לגבי השקעת המועצה במשאבים להפרדת פסולת, בעוד רבים מהתושבים אינם ממחזרים או מפרידים כראוי. התושבים מביעים חוסר אמון בהגעת הפסולת הממוחזרת ליעדה הסופי, מה שמוביל לירידה בהיענות למחזור.
עלתה דרישה לקבלת הוכחות מוצקות לגבי יעד הפסולת הממוחזרת, בעקבות פרסומים בתקשורת על בעיות במערך המיחזור.
הוסבר כי הפסולת מגיעה למתקן מיון בראשון לציון, וכי יש ערך כלכלי גבוה למיחזור.
הוצע לפנות כוועדה או כמועצה לבקשת אישור לסיור במתקן המיחזור, או לשקול אפשרות להשתתף כמשקיפים בזמן דיגום.
הוחלט לבצע דגימה של הפסולת פעם ברבעון ולשתף את תוצאותיה עם חברי הוועדה.
הועלתה בקשה לשיתוף הישובים בתכנון שינויים במוקדי המיחזור.
נעה כהן קיסינגר הציעה לשתף את הציבור בתכנון מיקום מרכזי המחזור, כפי שנעשה בהצלחה במקומות אחרים. נעה הסבירה כי קיים תהליך מיחזור ולעתים מתבצע פיקוח על ידי הצטרפות למשאיות האיסוף.
פסולת האריזות מועברת למיון בראשון לציון, כאשר הערך הכלכלי הגבוה של המיחזור מושך גם גורמים פליליים.
הוצע לקיים סיור בשטח כדי לראות את המצב בפועל ולגבש רעיונות משותפים.
קיימות בעיות עם מיחזור זכוכית, שנשלחת לשימוש בכבישים באירופה ולא ממוחזרת בארץ
אין פתרון ארצי למחזור בגדים והם נשלחים להטמנה
ישנה בעיה עם מיחזור בקבוקים מאז שהוסרו הכלובים, והומלץ לזרוק אותם לפח הכתום כפתרון זמני.
בנושא הסוללות, יש כרגע בעיה זמנית עקב שלילת אישור מאחד הגופים המוכרים על ידי המשרד להגנת הסביבה.
עלתה סוגיה לגבי הפרדת פסולת לא נכונה על ידי תושבים, למרות ההשקעה הרבה של המועצה במשאבים ובהפרדה.

<u>מכונות מיחזור</u>

המועצה זכתה בקול קורא להצבת מכונות מיחזור, אך התהליך נתקל בקשיים בירוקרטיים והמכונות לא הוצבו בסופו של דבר.

<u>איסוף גזם ופסולת גושית</u>

הועלתה הצעה להפריד בין איסוף גזם לפסולת גושית בעתיד, במיוחד לאור התוכנית להתקנת מתקן גזיפיקציה. הודגש כי הפרדה זו תחסוך בהובלות ותאפשר טיפול יעיל יותר בגזם.
צוין כי תהליך הגזיפיקציה הוא חדשני ומורכב, ויידרש שיתוף פעולה מצד התושבים והחקלאים.

<u>נגישות מתקני המיחזור</u>

הועלתה בעיה ספציפית בעין תמר לגבי נגישות מתקני המיחזור, כיום יש רק אתר מיחזור אחד בקצה המושב. עודכן כי בשנה הבאה יוקצה תקציב ייעודי לפתיחת מרכזי מיחזור ביישובים השונים במועצה, כולל עין תמר, עין גדי ונאות הכיכר
הוצע להציב מוטמנים באזורי התאילנדים, תוך התחשבות בבעיית הזבובים.

3. **שיפור מערך הניטור**

איילה עדכנה על קול קורא בסך 1.5 מיליון שקלים לשיפור מערך הניטור של פליטות מהמפעלים התוכנית כוללת הקמת מערכות ניטור מתקדמות שיכולות לכמת ריח ולחזות מראש ימים בעייתיים המטרה היא לתכלל את כל המרחב ולשדרג את מערך הניטור הקיים. עקב השינויים ביחידה הסביבתית, יש לשקול מי יוביל את הפרויקט.

הודגש כי חשוב לא לפספס את ההזדמנות ולוודא שמישהו מגיש את הבקשה, כאשר הרעיון המקורי היה שהפרויקט יתמקד בתושבי הכיכר.

4. **מחקר ומעקב אחר מזהמים במועצה האזורית תמר**

הוצג פרויקט הכולל שימוש בחיישני ריח ואלגוריתמים לניטור מזהמים באזור המועצה האזורית תמר.

ד״ר עודד קינן הציע לסייע בהגשת מסמך הפרויקט לגורמים הרלוונטיים (מועצה, יחידה סביבתית או אחרים) ברגע שיהיה מוכן.

מחקר בתקציב של 700,000 ש״ח כבר יצא לדרך, מטרתו לאפיין את תנועת המזהמים בערוצי הנחלים, במיוחד באזורים המובילים לכיכר סדום. המידע מהמחקר ישמש לכיול מודל להבנת התפשטות המזהמים באזור.

הודגשה חשיבות שיתוף הפעולה בין חוקרים ואנשי מקצוע להבטחת תרומה משמעותית של המחקר והפרויקטים להבנת ולטיפול בבעיית המזהמים.

הוחלט להעביר מסמכים רלוונטיים לד״ר קינן ולשמור על קשר רציף עם כל הגורמים המעורבים בפרויקט.

סיכום החלטות ומשימות:

הוצע לפנות בדחיפות לראש המועצה כדי להבין את תוכניותיו להגנה על התושבים מפני זיהום אוויר, מים וריח, תוך הדגשת הצורך בפעולה מיידית בנושא.

בהתבסס על ניסיונו כתושב האזור ועבודתו עם היחידה הסביבתית לאורך השנים, ד״ר קינן הדגיש את חשיבותה בתמיכה בנושאים סביבתיים והציע להעלות את הנושא כשאילתה לראש המועצה ולמליאה.

ד״ר קינן הציע לקבל ולבחון מסמך קיים בנושא החיישנים והאלגוריתמים, והתחייב להוביל את המהלך מול הגורמים הרלוונטיים כמו המועצה, היחידה הסביבתית או המשרד להגנת הסביבה.

צוין כי יש חוקרים שמגישים הצעות למחקר בנושא החיישנים והאלגוריתמים, והוצע לעבוד מול מאור ואם צריך, להגיש את המסמך דרך המועצה.

רשמה: נופר עבודי

העתקים:
נוכחים